

Οι 5 αισθήσεις του σκύλου

του Γιώργου Κωστόπουλου, εκπαιδευτή σκύλων – σύμβουλου συμπεριφοράς

Πως αντιλαμβάνεται άραγε ο σκύλος το περιβάλλον του;

Τα κουτάβια γεννιούνται λιγότερο ώριμα από τα ανθρώπινα μωρά, και στις πρώτες τέσσερις εβδομάδες της ζωής τους αναπτύσσουν την όραση, την ακοή, την κινητική και φωνητική του ενήλικου σκύλου.

Γνωρίζοντας καλύτερα τις αισθήσεις του σκύλου μας, μπορούμε να αξιοποιήσουμε ακόμη περισσότερο τις δυνατότητές του στη σχέση μας μαζί του, αλλά και στην εκπαίδευσή του.

ΟΡΑΣΗ

Κουτάβια: Τα κουτάβια γεννιούνται τυφλά με μόνο μία μικρή ένδειξη, για το που θα είναι το μάτι. Ανάμεσα στη δέκατη με δέκατη τέταρτη ημέρα της ζωής τους, τα μάτια τους έχουν σχηματισθεί και ανοίξει.

Ενήλικα: Οι σκύλοι βλέπουν καλύτερα από τους ανθρώπους στο μισοσκόταδο και στο σκοτάδι. Η ικανότητα της όρασής τους είναι καλύτερη για αντικείμενα σε απόσταση, ιδιαίτερα όταν αυτά είναι κινούμενα, ενώ παρουσιάζουν δυσκολία να εντοπίζουν ακίνητα αντικείμενα σε απόσταση, ή να εστιάσουν σε μικρά αντικείμενα σε κοντινή απόσταση. Επίσης, μελέτες έχουν δείξει ότι μπορούν να δουν και να διαχωρίσουν μερικά χρώματα, ιδιαίτερα τους τόνους του κίτρινου και του μπλε.

Εκπαίδευση: Χρησιμοποιήστε και οπτικό σήμα όταν φωνάζετε το σκύλο σας από απόσταση (όπως π.χ. το απότομο άνοιγμα των χεριών σας, σαν αγκαλιά, ή μετακίνηση όλου του σώματός σας). Όταν του πετάτε κάποιο αντικείμενο για να το κυνηγήσει, φροντίστε να το βλέπει καθ' όλη την τροχιά του. Διαφορετικά και το ενδιαφέρον του θα χάσει και θα δυσκολευτεί να το εντοπίσει.

ΑΚΟΗ

Κουτάβια: Κατά τη γέννηση, τα αυτιά είναι περισσότερο «διακοσμητικά», παρά λειτουργικά... Η ακοή έχει αναπτυχθεί πλήρως μέχρι την τρίτη έως τέταρτη εβδομάδα ζωής. Κληρονομική κωφότητα συναντάται σε ορισμένες φυλές, ιδιαίτερα σ' αυτές που τα κουτάβια γεννιούνται λευκά.

Ενήλικα: Οι σκύλοι ακούν μεγαλύτερο φάσμα ήχων σε μεγαλύτερη απόσταση απ' ότι ο άνθρωπος. Η ακοή είναι πιο ακριβής σε σκύλους με όρθια ή ημιανορθωμένα αυτιά. Πολύ δυνατοί, καθώς και υψηλής συχνότητας ήχοι μπορεί να ενοχλήσουν ή ακόμη και να προκαλέσουν πόνο στο σκύλο.

Εκπαίδευση: Και λόγω ψυχολογίας, και λόγω εξαιρετικής ακοής, δε θα έπρεπε να υπάρχει ποτέ λόγος για να φωνάζουμε στο σκύλο μας, εκτός αν εκείνος προσποιείται τον «κωφό», οπότε τίθεται θέμα υπακοής και όχι ακοής...

ΦΩΝΗ

Κουτάβια: Τα κουταβάκια κλαίνε σε διάφορους τόνους από τη στιγμή που θα γεννηθούν. Το πρώτο γαύγισμα ακούγεται συνήθως ανάμεσα στην τέταρτη και έκτη εβδομάδα.

Ενήλικα: Το γαύγισμα και οι διάφοροι τόνοι και παραλλαγές του είναι βασικό στοιχείο έκφρασης του ζώου, που μπορεί να χρησιμοποιείται από σπανίως έως συχνότατα, σαν επικοινωνία και έκφραση συναισθημάτων προς τους ανθρώπους, επιθετική απομάκρυνση πιθανών εισβολέων στο ζωτικό χώρο, επιθετικότητα προς άλλα ζώα κ.λ.π. Το ουρλιαχτό χρησιμοποιείται κυρίως για επικοινωνία εξ' αποστάσεως με άλλους σκύλους.

Εκπαίδευση: Ο σκύλος μπορεί εύκολα να εκπαιδευτεί να γαβγίζει κατ' εντολή, αλλά και να παύει το γαύγισμα. Αυτό επιτρέπει τη χρήση των εκφραστικών φωνητικών μέσων του, αλλά ταυτόχρονα αποτρέπει και τη δημόσια παρενόχληση, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα.

ΑΦΗ

Κουτάβια: Τις πρώτες δύο εβδομάδες της ζωής τους, τα κουτάβια διατηρούν τη θερμοκρασία του σώματός τους με το να κουλουριάζονται το ένα κοντά στο άλλο και στις θηλές της μητέρας τους. Η ίδια τους η ζωή εξαρτάται από τη σωματική επαφή με έναν άλλον ζωντανό οργανισμό ως πηγή θερμότητας.

Ενήλικα: Στα περισσότερα σκυλιά αρέσει το χάδι και η επαφή στο κεφάλι, τη σπονδυλική στήλη και το στήθος, ενώ μερικά ενοχλούνται αν το ίδιο γίνει στα πόδια τους ή την ουρά.

Εκπαίδευση: Η ευαισθησία στην επαφή και την πίεση (body sensitivity - touch sensitivity) διαφέρει από σκύλο σε σκύλο. Μερικά σκυλιά απαιτούν δυναμικό χειρισμό και εντονότερη διόρθωση κατά την εκπαίδευσή τους, ενώ άλλα ελάχιστη. Ο τρόπος λοιπόν της εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι συμβατός με την ευαισθησία του ζώου.

ΓΕΥΣΗ

Κουτάβια: Από τη στιγμή του απογαλακτισμού, τα κουτάβια θα δοκιμάσουν τα πάντα για να διαχωρίσουν τι τρώγεται και τι όχι... Προσοχή σε ηλεκτρικά καλώδια, δηλητηριώδη φυτά, αιχμηρά αντικείμενα κ.λ.π.

Ενήλικα: Στα περισσότερα σκυλιά αρέσει ολόκληρη η γευστική γκάμα και θα κάνουν οτιδήποτε για μία λιχουδιά με έντονη γεύση, γλυκιά ή αλμυρή. Αντίθετα, θα απορρίψουν κάτι χωρίς έντονη οσμή ή γεύση.

Εκπαίδευση: Η ανταμοιβή με τροφή αποτελεί ένα από τα ισχυρότερα εργαλεία/βοηθήματα εκπαίδευσης, αρκεί να δίνεται αμέσως μετά την εκτέλεση μιας εντολής ή επιθυμητής πράξης με την οποία θέλουμε να τη συνδέσουμε.

(δημοσίευση στο περιοδικό Κυνολογία)